

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO

"ŠVIESA" - LUZ

Orgão de

Comunidade Lithua-
na de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
Pusei metų 7000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, DEZEMBRO--GRUODŽIO 25 D.

Nr. 52 (118)

SVEIKI, SULAUKEŠ ŠVENTŲ KALĖDŲ!

Džiaugsmo šventė

Žmonijai nėra kitos svarbesnės, reikšmingesnės, didesnį perversmą padariusios dienos, kaip Kristaus gimimo diena. Nėt tiems, kurie netiki Jo dievybe, kuriems Jis yra niekas daugiau, kaip religinis genijus, jis turi būti vienas iš nedaugelio tų didžių vyrų, kurie yra sujudinę vieną žmonių.

O ką bėkalbėti apie tuos, kurie tiki, kad Betleujų gimęs kūdikis yra vienatinis Dievo Sūnus. Kad vienoje užmėsioje stalinėje, Amžinasis Dievas, yra tapęs žmogumi. Visas žmonių likimas viena valanda pasikeitė. Dievas nužengė žamėn ir tapo žmogumi. Siame sakiny yra visa Dievo meilės ir gallesingum. mšlė. Žmogiskasis protas negali perprasti ir paž. dai, kurių didumą ir giliausias galvoto jas vos besugeba suvokti. «Ir visietis, kurie Jį priėmė, Jis davė galios būti Dievo vaikais». Betlejaus naktis yra kryžkelė visai žmonių istorijai.

Angelai Betlejaus padangėj giedo jo Garbė Dievui aukštybese, o ramybe žemėje geros valios žmonėms». Ne vienais laikais gal būt pasaulis nebuvo taip reikalingas taikos ramybės kaip šiandien. Nevisi Kalėdas šiandien ramiai švenčia. Ispanija, Kinija skersai ir išilgai yra išvagos apkasata.

Kasdien Ispanijos ir Kinijos žemės nuklojamos naujais jaunų vyrų la vonais. Kasdien į žemę sraubiasi nekaltai praliejamasis kraujas. Ašaroms, skurdui galo nesimato. Argi negaletų būtų kitaip? Gaietu. Bet tik vienos sąlygos reikini: būti Dievo vaikais, nė vien iš metrikų, ar vardo, bet savo lvasioje, visu savo gyvenimu. Ir veituj visos reformos, jei pirmoj eilėj nebus reformuotos žmonių sąžinės, jei visi žmonės be luomo, ar tautybės skirtumo nesijaus vieno Dievo vaikais, kuriems Betlejaus šventąją naktį buvo atnešta «linkima naujiena».

Skundžiamasi kartais, kad Kalėdas nepalieka to gilaus įspūdžio, koks būdavo pirmiau. Taip yra tiems, kurie Kalėdų švenčių prasmę tik mato eglutėje, dovanose. Kas nori pajusti šventos nakties džiaugsmą, suprasti angelų giesmės žodžius privalo. Kalėdas švęsti nevien prie stalo valgant ir geriant, bet savo sieloje, išluoant iš jos visas dulkes ir purvus; pasiliekant vienybėje su Dievu. Tuomet ir Kalėdos bus tikra džiaugsmo šventė.

Kristaus Gimimo šventėje sveikiname visus Brazilijos Lietuvius Katalikus. Linkime šioj brangių šventėj sustiprėti savo dvasioje, dar tvirtesniu žingsniu žengti į gyvenimo kovą.

KOLONIJOS KAPELIONAI.

Gul siandieną jau ant šieno...

UZĖMĖ TERUEL MIESTA

Antroje pusėje šio mėnesio Ispanijoje buvo labai smarkūs mūšiai pietinėje Ispanijos dalyje, Teruel fronte. Ispanijos vyriausybiniškai buvo toli nustumti į pietus už Teruel. Bet vyriausybiniškai pradėję smarkų puolimą gruodžio 15 d. užėmė apie 1000 kv. kilometrų plotą žemės ir įėjo į Teruel miestą. Valencijos vyriausybės pranešimas sako, kad Teruel galutinai paimtas, o nacionalistai skelbia, kad Teruel mieste dar tebėrina mūšiai ir nacionalistai didvyriškai ginasi.

KINIJOS KARAS

Kinijos kare smarkiausi mūšiai šiuo momentu eina prie Hangchon miesto. Miestas puolamas iš trijų gusių gyventojai bėga iš miesto.

MIRĖ KELLOG IR LUDENDORFAS

Gruodžio 21 d. Amerikos J. V. mirė žymus pasaulio politikas, taikos premijos laureatas ir «Briaud-Kellog» taikos pakto autorius Frenk B. Kellog. Gruodžio 20 d. Miunchene, Vokietijoje, mirė žymiausias pasaulinio karo vokiečių karvedys, maršalas Ludendorfas, artimas Hitlerio bičiulis ir didelis katalikybės priešinys.

DAUG SUŠAUDYTOJU

Nuo pasireiškusio Sov. Rusijoje anti-staliniško judėjimo iki dabar sušaudyta 13.000 žmonių, kurie buvo įtarti veikė prieš Stalina. Sušaudytą tarpe visi beveik bolševikų revoliucijos vadai.

— 20 rusų našlaičių, kurių tėvai mirė Rusijos kalėjimuose, rusų vienuolių lydimi nuvežti Argentincų laivu «Haighland Princess».

ISKUSTAS POLICIJAI «LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS»

Laikraštis «Lietuvių Aidas Brazilijoje» ir jo leidėjas su redaktorium įkūsti S. Paulo policijai kaip komunistai. Gruodžio 22 d., kuomet tik pradėtas buvo redakcijos ir spaustuvių darbas, apsilankė policijai padarė apklausą neįmanoma ir, išėdama paėmė «Aido» ir kitų laikraščių po kelis egzempliorius. Skundikai «Aido» redakcijai žinomi.

RIO LIETUVIŲ Naujų Metų Sutikimo VAKARAS

Rio de Janeiro lietuvių S-ga «Vilnis» švęsė Naujų Metų, gruodžio 31 d., rengia didelį šokių vakarą Praça da Republica, 17 (italų salė). Gros gerą muziką, savas bufetas ir daug kitokių įvairumų. Dalyvausite skaitlingai Naujų Metų sutikime.

•VILNIES• S-GOS VALDYBA.

Jaunimo uždaviniai šių dienų gyvenime

JAVONIS.

Vienas rašytojas yra pasakęs, kad visi didieji darbai daugumo jaunimo yra nuveikti. Muzikai, rašytojai savo geriausius kūrinius yra parašę jaunavė: Aleksandras Makedonietis, Napoleonas savo didžiųjų pergalių yra pasiekę dar neturėdamas trisdešimties metų amžiaus. Sovietų Rusijos bolševikų revoliucijai, fašizmui ir hitlerizmui per galą atnešė ne kas kitas, kaip tų kraštų pasiryžusį jaunuoменė, kuri lyg ga linga vandens srovė nuausė su savim visas pakelėj sutiktas kliūtis. Už lietuvių tautos išsilaisvinimą, kovose dėl nepriklausomybės pirmose gretose buvo mokąs didvyriškai aukotis jaunimas. Jaunimo rankose yra laimingos ar nelaimingos ateities raktas.

Kaip visos Lietuvos tautos, taip ir Brazilijos lietuvių ateitis priklauso nuo dabartinės jaunimo kartos. Todėl ir labai pravartu yra kalbėti apie uždavinius, kuriuos stato šių dienų gyvenimas jaunimui. Šia proga iškelisime keletą bendro pobūdžio uždavinių. Jų pirmoji eilė yra SUSIPRATIMAS. Kitąjį sakant žinėjimas, ko ir šių dienų jaunimo reikalauja gyvenimas ir koki jaunimo, bent svėrbianči, uždaviniai. Kas stebi gyvenimą, tai nesunkiai prieis išvadas, kad kai kuriose kraštuose demokratija tik deito pralaimėjo, kad visomenė nebuvo užtekiniai apsišvietę, susipratę.

Gį ten, kur plačiosios liaudies masės, kaip Anglijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Oskoslavijoje ir kitur, gerai nusimano apie savo teises ir pareigas, ten nieks nesvajoja apie kokius nors diktatorių įvedimą. Šis pavyzdys rodo, kaip svarbus yra plačiųjų masių susipratimas. Todėl ir jaunimas, būsimoji rytojaus dienos visuomenė, kurie į savo rankas paima gyvenimą valia, turi būti išmanę apie savo teises ir pareigas. Jau praėjo laikai jaunimo susibūrimams, organizacijoms visą dėmesį nukreipti vien į vakarelių ar šokių ruošimą. Yra pavojaus, kad vien šokdami, visai ir lietuviškumą, galime prarasti. Atėjo laikas, kada jaunimas su nemažesniu užsidegimu turi dalyvauti susirinkimuose, kuriuose svarstoma tautiniai, kultūriniai, profesiniai, religiniai, socialiniai klausimai, kaip kad

dabar dalyvauja vakareliuose. Tiesa, išklausymas paskaitos reikalauja susitelkimo, drausmingumo. Bet yra momentų, kada reik rimtai susikaupti, save nugalėti, ir imtis darbų, kurie yra ir nelengvi. Jau dalis lietuvių iš-eivių jaunimo yra prisigėrusi svetimos, nelietuviškos dyšios. Jie lietuvišką dainą, tautinį šokį, žaidimus jau išmanė į sambo, fokstrotus ir kit kę. Argi maža atstikimų, kad tik vien lietuviško jaunime tarpe skamba svetima kalba? Argi šie pavyzdžiai nėra menko susipratimo liudininkai.

Gyvenamaisiais momentais įpareigoja susipratęs lietuvišką jaunimą sutelkti savo jėgas krūvon kūrybos darbai. Laukti ir delsti nėra išakalėdavimo.

Kas nesiryžta, tas negali laimėti. Didelių laimėjimų ir kultūrinė srityje galima pasiekti tik visiems susiorganizavus. Į visuomeninio gyvenimo reikalus niekas neturi teisės numoti ranka ir užsidaryti vien siaurų asmeniškių reikalų rately. Taip galėtų elgtis tik savimeilis, kuriam be savo kailio, daugiau njeke nerūpi. Todėl susipratęsio jaunimo susiorganizavimas, yra būtina sąlyga, šių dienų gyvenimo uždaviniams atlikti.

Susiorganizavusį Lietuvos Jaunimo Brazilijos Sąjungą Vyėiai, kaip tik ir turi tikslu susiburti į savo eiles lietuvių, katalikiškos pasaulėžiūros jaunimą ir šiti plačiasis kultūros kūrybos vieškeliais gyveniman.

Organizacija katalikišką pasaulėžiūrą yra sąmoningai pasirinkusi, nes kiekviena organizacija savo kultūriname, auklėjimo, bei lavinimo darbe, turi vaduotis kokia nors pasaulėžiūra. O lig šiol mūsų kolonijoje, jaunimo organizacijos su katalikiško pasaulėžiūra nebuvo. Todėl dabar, katalikiško nusistatymo jaunimas jau turi kur grupuotis ir dirbti.

Naujai išėjusį gyvenimą sąjungą «Vyėiai» prie savo sąjungos organizuoja ir jaunesniųjų vyčių skyrius, į kurių nariais gali būti berniukai ir mergaitės nuo 9 — 10 metų amžiaus. Nauda iš to dvjopa: viena kad organizuoti bus apsaugoti blogos gatvės įtakos; o antra — iš mažaus bus jau pripratę į organizuotą veikimą. (B. d.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULATUI SĀO PAULO,

Nuo Brazilijos Lietuvių Organizacijų: 1) Lietuvių Rymo Katalikų Bendruomenės, 2) — Lietuvių Žemės ūkio Kolonizacijos Kooperatyvo «Grūdas», 3) — Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelio «Rytas», 4) — Mokos Lietuvių Jannimo Sąjungos «Viltis», 5) — Brazilijos Lietuvių Meno ir Kultūros Klūbo «Aušra» 6) — Brazilijos Lietuvių Darbininkų Savišalpos ir Kultūros Draugijos «Šviesa» ir 7) — Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Komisijos — dėl Lietuvių Sąjungos Brazilijoje ir jos vedamos politikos —

MEMORANDUMAS

Citatos iš «Lietuvio»

(Kad nestrodytų šitas organizacijų memorandumas tik tuščių frazių rinkinys, visos organizacijos paduoda iš «Lietuvio» citatas ir ištraukas, kurios aiškiai parodo «Lietuvio» ir Lietuvių Sąjungos Brazilijoje lietuviško darbo grovimo tendencijas ir norą sukurti organizacijų narius, tikslu pakenkti veikiančioms lietuviškoms organizacijoms. Ištraukas paduoda kiekviena organizacija paskirai katalikiškam laikui ir kokiuose «Lietuvio» straipsniuose bei korespondencijose buvo griaujama viena bei kita organizacija.

Kadangi tų citatų susitaro labai daug ir jos skaitandai mūšų kolonijai yra žinomos, tad jų čia nespausdinama, o parodome patį memorandumą).

(Tęsa iš 51 nr.)

Akyvaizdoj aukščiau pacituotų faktų kiekvienos organizacijos paskirai, Brazilijos Lietuvių Organizacijos reikalauja, kad ateityje jų kultūrinis darbas nebūtų griaujamas tyčiomis ir su pikta vala. «Lietuvio», kišdamasis į kiekvienos organizacijos vidaus reikalus ir atškindamas jų veiklą visada tik neigiamai, neatlieka savo paskyrimo: skatinti kiekvieną lietuviškos kultūros apraišką kolonijoje, ir vietoj naudos, neša tik žalą, sėdnamas rietenas, neapykantą, demoralizuodamas ir šmeiždamas.

Mes reikalaujame, kad Lietuvos Valstybės lėšomis laiko mas «Lietuvio» laikytųsi savo paskyrimo ribų ir nesikištų į organizacijų reikalus ir negriautų jų darbo.

Kadangi kolonijoje yra keli lietuviški laikraščiai, kurie skiepija savo skaitytojams gimtojo žodžio meilę ir svarsto kolonijos gyvenimo problemas tautinėje dyšioje, vieno laikraščio, «Lietuvio», šelpimą laikome esant neteisinga, skaudžiai įžeidžiantį kitų laikraščių leidėjus ir skaitytojus, kurių yra kelis kartus daugiau, negu šelpiamoji «Lietuvio».

Mes reikalaujame lygių spaudos darbo sąlygų šelpiti visus arba nė vieno. Patriotiniai motyvais kitų laikraščių administracijos subsidijos atsisako. Mes reikalaujame, kad ji nebūtų mokama nė «Lietuviui», o iš jo ligšiol gaunamos subsidijos būtų įkurtos kelios stipendijos gabiams lietuvių vaikams aukštesnio mokslo siekti, ar kitiems kultūros tikslams. Lietuviškai kultūrai tuo būtų daugiau pasitarnauta, o kolonijos spauda padėta į lygią moralinę ir medžiaginę būklę. Jai liktų tik laisvos konkurencijos kelias, kuris patį savaime išnaikintų moralinių puvėsių ir šmeižtų pelėsius iš jos lapų.

Paskutinių dienų įvykiai parodė, kad reikalinga reorganizacijos ir Lietuvių Sąjungos Brazilijoje. Reikia galutinsai nustatyti jos paskirtis ir kompetencijos ribas. Pagal nekartą parikėta paties p. Konsulo mintį, Lietuvių Sąjunga Brazilijoje turi likti tik

mokyklų ir švietimo plačia prasme kolonijoje organas.

Kadangi švietimo reikalai yra lietuviškos kultūros pagrindinis klausimas, jais rūpintis ir dėmėtis turi teisės ne keli asmens, bet per savo organizacijų atstovus ir visa kolonija.

Mes reikalaujame šita kryptimi Lietuvių Sąjungos Brazilijoje reorganizaciją pnavesti. Į ją turėtų įeiti visi lietuviai mokytojai, kapelionai, mokyklų mokinių tėvų Komitetų atstovai ir kiekvienos legaliai veikiančios Brazilijos lietuvių organizacijos, o taip pat pat ir kiekvieno lietuvių kalba leidžiamo laikraščio po vieną atstovą. Šį reikalavimą motyvuojame tuo, kad mokyimo ir auklėjimo reikalai nebuvo ligšiol pastatyti reikiamoj aukštumoje, ypač suaugusių švietimu (kursai, paskaitos ir kt.) niekas nesirūpino. Be to, mokyklos yra visos kolonijos bendras kultūros lobis, kuris visiems lietuviams ir turi tarnauti taip pat visiems. To ligšiol kaip šitol nebuvo, pav., įrengtas Lietuvių Sąjungos Brazilijoje būstinė knygynas yra tik keliems asmenims prieinamas.

Be to, ateitis yra neaiški. Lietuviškos mokyklos būklė diena iš dienos sunkeja. Jos išlaikymo naša ilgai nei teks nešti pačiai kolonijai. Tai galės padaryti ji tik per organizacijas. O ir dabar organizacijos mokyklų ūkio reikalams jau galėtų padėti sudaryti reikalingą fondą. I mokalo programa ir intrigu po mokslo skraiste inspiravimą reorganizuotoji Lietuvių Sąjunga Brazilijoje neprivalėtų kištis: tuos dalykus Lietuvos ir Brazilijos švietimo vadovybės tvarko.

Dabartinė Lietuvių Sąjungos Brazilijoje vadovybė, ypatingai jos pirminkas Majų, kaip visiškai kolonijoje susikompromitavusius, neturintius jokio autoriteto ir žymiausią dalimi atsakingus už dabartinę nesantįką ir intrigas, pasėtas per «Lietuvį» (nes «Lietuvio» L. S. Braz. organas) — tuo jau pašalinai.

Dėl mokytojų, kurių tarpe esama be reikalaujamo cenzo, griežtai laikytis Draugijos Užsienių Lietuviams Remti taisyklių ir nekompromituoti lietuviškos mokyklos svetimtaučių akyse, leidžiant dirbti jose žmonėms, neturintiems net vidurinės mokyklos cenzo.

Kolonijos organizacijų atstovai, įgaudauja glaudesnio bendradarbiavimo Konsulato su kolonija ir ypatingai su kolonijos spauda, bent specialiniais kolonijos gyvenimo klausimais, kurie gali būti svarbūs ir įdomūs visai lietuviškai kolonijai.

Tokios yra sąlygos, kurias reikėtų, mūsų įsitikinimu, išpildyti kad pakitkdytas kolonijos gyvenimas grįžtų į normalaus, kūrybingo ir kultūringo darbo vėžes.

Šio Memorandumo nuorašus nutarta pasiusti: Lietuvos Užsienių Reikalų Ministrui, Lietuvos Atstovybei Pietų Amerikoj Buenos Aires ir Draugijai Užsienių Lietuviams Remti.

PARAŠAI:

- L. R. K. Bendruomenė — Kun. P. Ragažinskas.
- Kooperatyvas Grūdas — P. Šimonis.
- L. M. M. R. Rytas — A. Varža.
- L. J. S. Viltis — St. Butrimas.
- B. L. M. K. K. Aušra — J. Sabalgauskas.
- B. L. D. S. K. D. Sviesa — P. Moncevičius.
- B. L. O. Centro K-ja — A. Datkus.

SĀO PAULO, 1937 METAIS RUGSĖJO MĒN. 9 DIENA

Iš Lietuvos Padangės

NEDUODA LEIDIMU LIETUVIU LAIKRASCIAMS LEITI

Vilniuje storastija tuvo prašyta duoti leidimą naujam lietuviškam laikraščiui «Diena» su priedais ūkininkams ir vaikams. Tačiau leidybas ne duotas, nes esą tokia varda kitų paduota deklaracija leiti laikraštį. Dėl «Dienos» uždraudimo paduota apeliacija vairydijai.

CENTRINĖS AUTO DIRBTUVĖS BUS PANEVĖZY

Naujoji «Auto» b-ve projektuoja statyti didelę auto dirbtuves, kurios auto susisiekimui turės tokios reikšmę, kaip traukiniams centr. geležinkelii dirbtuvė. Centrinės auto dirbtuves numatyta statyti Panevėžy.

LIETUVOJ BUS FORDO FABRIKAS?

I Baltijos valstybės yra atvykę keletas Fordo direktorių, kurie studijuoja sąlygas, ar nebūtų galima kur atidaryti didelį fabriko skyrių. Tokias dirbtuves, ypač papildomosioms dalims norima atidaryti Klaipėdoj arba Rygoj. Tada automobilių skaičius dar padidėtų.

SUSISIEKIMAS LĒKTUVAIS TARP KAUNO IR KLAIPĒDOS

Susisiekimo ministerija savo budžete ateinančioms metams yra numatęsi įvesti nuolatinį oro susisiekimą

tarp Kauno ir Klaipėdos. Du lėktuvai skraidys dukart per dieną: vienas prieš piet, kitas popiet. Bilietų kaina bus tokia, kaip važiuojant antros klasės geležinkelii.

LEIDO PASTATYTI 71 NAUJA AUTOBUSA

Siemet įvairiose užmiesčio autobusų linijose kursavo apie 150 autobusų. Ateinančiais metais autobusų skaičius bus padidintas ligi 200. Iš viso leista pastatyti 71 autobusą. Dalis jų turės pakeisti kai kuriuos senesniuosius autobusus. Autobusai statomi įvairiose Kauno dirbtuvėse.

KITAIŠ METAIS VISI AUTOBUSAI BUS APSILDOMI

Apildymo klausimas autobusnėse norėta sutvarkyti jau siemet, bet tuo tarpu dar daromi tik bandymai visus autobusus apildyti dar neįmanoma. Tačiau ateinančiais metais bus apildomi jau visi užmiesčio autobusai.

BUVĖS URĒDAS PRADEJO TARNAUTI SANDĒLY

Buvęs Trakų miškų urėdas ir Apie krities tautininkų špirmininkas J. Miėiulis gavo tarnybą Spaudos Fondo sandėly Gedimino g-vė 5 Nr. J. Miėiulio pensijos klausimas, kaip jau esame rašę, dar galutinsai nesutvarkytas.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Alytuje veikė slapta lenku mokykla

Lapkričio 16 d. Alytaus apskr. komendantas nubaudė P. Giedušką 500 Lt už tai, kad, neturėdamas mokytojo cenzo ir leidimo, mokė lenkiškai Alytaus mieste ir apylinkių gyventojų vaikus. Vaikų tėvus, kurie leido Gieduškai mokyti savo vaikus, nubaudė: Jadv. Cepukaitienė, S. Vaitulevičienė, S. Kalinauskienė, J. Kunavičienė, De R. merienė K. Paulavičienė, K. Stabinska, K. Malinauskaitė ir V. Kazlauskaitė po 50 Lt; Vl. Dumbliauskaitė 10 Lt; Pr. Derivinskaitė ir Pr. Grybauskaitė po 5 Lt. L. Andziulaitienė ir J. Moskvaikienė po 30 Lt.

Darant kvotą paaiškėjo, kad P. Gieduška į Alytų buvo atsijęs lenkų „Pochodnios“ d. jos centro valdybos.

Pazymėtina, kad Giedušką lėpęs mėn. Alytaus apskr. komendantas buvo nubaustas 3.000 Lt arba 3 mėn. kal. už melagingą ir kiršinančių gandų sklėdimą ir Alytaus apskr. vjrs. nubaustas 500 Lt už tai, kad mokė vaikus neturėdamas cenzo. Didėsnė dalis dabar nubaustų tėvų lėpęs mėn. Alytaus apskr. viršininko kartą taip pat jau buvo nubausti pagal Pr. Mokyklų Ist. 64 str. 4 ir 5 §.

Prienuose pašventintas Kęstučio paminklas

Lapkričio 14 d. Prienuose įvyko kareivinių ir Kęstučio paminklo Iguolas aikštėje pašventinimas. Ta proga buvo atliktos pamaldos, kuriose atsilankė kar. vad. gen. štabo pulk. Raštikis, kaj kurių pulkų vadai ir visa įgula su savo viršininkais. Kareivines ir paminklą pašventino prel. J. Valaitis. Po pašventinimo buvo iškilmingi pietūs, kurių metu pasakė kalbas kar. vadas, pulk. leit. Zalyš ir Prienų burm. J. Graimius.

Kaip lietuviai praskirkė kelius Amerikoje

Prieš kurį laiką archyvuose Vašingtono aptiktoje medžiagoje, kuri siekia 1860 metų, ryškiai vaizduojami vargai, kuriuos būsimieji Amerikos piliečiai iš Pabaltijo turėdavo pergyventi, prieš pasiekdami Ameriką. Lygiai iš Lietuvos uostų būvę reti, ir kelionė ilga.

Per pasaulį plaukė milijonai nakti. Ir tik vienintelė naktis buvo vieni kitokia.

Tą vidunaktį Betliejuje nebuvo rama. Siauros grotelės bangavo žuonėmis, atėjusiais iš tolybių. Betliejaus priemiesty prie vienos lūšnos su tvartu pasirodė nuostabi šviesa—iš dangaus krito spindulių saujos ir biro aplink tvartą. Iš aukštybių, baltais sparnais kilsendama, leidosi angelų kariuomenė.

Palaiminta pastogė...

Tą naktį joje gimė šventas Kūdikis. Prie Kūdikio sėdėjo Motina ir jos Suzadėtinis. Buvo pastogėje iš ganyklų atsukęsjiu piemenų būrys. Visi žiūrėjo į Kūdikį...

Naktis buvo vėsi, ir šalto oro srovės vertės pro pastogės atvaras. O paties pastogės niekas nešildė.

Kūdikis buvo silpnas, ir menkai pridengtas. Kūdikis juto negailėstiną vėsumos kvėpyimą, ir Jis virpėjo...

Ir tada iš palaimintosios dangaus kariuomenės atsiskyrė šviesos angelas ir nusileido į šventąją pastogę. Angelo galva nulinko prieš Kūdikio žvilgį, ir jo kaktą prisilietė žemės. Paskui angelas pasikėlė ir prisitartino prie silpno

Pirmieji emigrantai iš Lietuvos apsigyveno New Yorke, bet susipažinę su savo nauja tėvyne, pasklido po Massachusetts, kur vertėsi žemės ūkio darbais, ir po Pensilvaniją, kur rado darbo angles kasyklose ir prie geležinkelio.

Vienas iš emigrantų, Jurgis Matulevičius, nuėjo pėsčias iš New Yorke į Senadorį, Pensilvanijos valstybėje, apsilikęs sunkią lietuvišką sėrmėgą, apsiavęs ilgas baltas ir nešinas džizulį lietuvišką krepį, kurio buvo pririštas mažesnis krepys su bulvėmis.

AMERIKIEČIAI NORI STEIGTI LIETUVISKUS MALDOS NAMUS JERUZALĖJE

Peukijos seserys vienuolės lietuvaitės vyksta į Jeruzalę apsigyventi ir įkurti vadinamojo „Hospicium“ arba maldos namo. Jei atsiras kam progą aplankyti Šventąją Žemę, pas seseris ras prieglaudą ir patarimą.

Seserims pragyventi paprastai mažai tereikės. Pradžioje jos ketina gaminti įvairius bažnytinis daiktus ir iš to verstis, su laiku galės įkurti mokyklą ir misionierių svetimame krašte. Joms įkurdinti Amerikoje renkamos aukos.

Lietuvoje 67.500 ha durpynų

Apskaičiuota, kad neokupuotoje Didž. Lietuvoje yra 61.700 ha durpynų, o su Klaipėdos kraštu durpynų plotas siekia 67.500 ha ir 2 milijardais 300 milijonų kub. metrų, arba 230 milijonų tonų orasausių durpų. Didžiausi durpynai yra Marijampolės, Mažeikių ir Sialūių apskrityse. Šių durpių išteklių pakaktų net 2.000 metų. Tad nykstantiems miškams pakeisti geriausia durpės ir tinka.

Lazdijai PASALINO IŠ GIMNAZIJOS DU MOKINIUS

Lapkričio 7 d. įvyko triukšmingas Seinų Gimnazijos mokytojų tarybos posėdis, per kurį svarstyta slaptas gimnazijos moksleivių ateitininkų veikimas.

Ilgai buvo ginčytasi ir daugumas mokytojų siūlė moksleiviams ateitininkams sumažinti elgesį. Keletai elgesys su mažintas iki 3—4.

S. m. lapkričio 8 d. gimnazijos direkt. p. A. Lakička pasikvietė pas save kabinetu mokinius Vladą Balutį ir Juozą Mazeiką, kuriems pranešė, kad jie yra už slaptą ateitininkų veikimą pašalinti iš gimnazijos.

Klaipėda KIEK BEDARBIU

Darbo laisigos žiniomis, šiuo tarpu Klaipėdos mieste registruojasi 1147 bedarbiai, tarpe jų 304 moterys. Per šiuos metus tuo pačiu laiku bedarbių skaičius buvo kiek didesnis, būtent, 1428. Bedarbių skaičius paskutiniu laiku žymiai pradėjo kilti: per vieną savaitę pakilo 179. Priežastis ta, kad pasibaigė kai kurie darbai, be to, laukų darbininkai suvažiuoja į miestą. Šiais metais, kaip tenka spręsti, bedarbių skaičius bus aukščiau.

Nauja parapija

Ligi šiol Tūbiniai buvo Silalės filija. J. E. Telšių Vyskupas šiai filijai suteikė parapijos teises. Paskelbimo dieną buvo didelės iškilmės. Naujosios parapijos gyventojai, klebono vadovaujami, pasinaukojus Švent. Jėzaus Sirdžiai ir pašvedė Kristaus Karaliaus globai. Naujosios Tūbinių parapijos klebonu paskirtas kun. D. Masiulis.

STATYS PAMINKLĄ LAKŪNAMS

Karo aviacija, norėdama žuvusių aviacijos karių kapus geriau sutvarkyti, išpirkė iš Kauno kapų administracijos tam tikslui reikalingą sklypą, kuriame palaidota eilė aviatorių. Ant jų kapų esantieji paminklai su kryžiais ir propelerių bus nugriauti, o jų vietoje pastatytas bendras didelis paminklas. Toje vietoje yra palaidota ir kitų žmonių kariškių, bet jų palaikus norima iškasti ir perkelti į kitą vietą.

DŽUKUOSE RASTI NAUJI MINERALINIAI ŠALTINIAI

Šiomis dienomis prof. M. S. Kavėckis su p. Literškiu, kaip padėjėju, lankėsi Seinų apskrityje tirti šaltinių. Leipalingio—Baltašikių—Gerdašių linijoje rasta visa eilė mineralizuotų šaltinių. Didėsnį ir stiprius mineraliūs sudėties šaltiniai rasti Baltašikių ir Ger-

dašių laukuose. Jų sudėtis panaši į Birštono ir Druskininkų mineralinius šaltinius. Kiek anksčiau prof. Kavėckis tyrinėjo mineralinius šaltinius Alytaus apskrityje, Nemunaičio, Vinglonių, Balkoscdžio apylinkėse.

„UKININKUI“ DVIDEŠIMTI METAI

Buv. prezidento Aleks. Stulginskio įsteigtas Vilniuje 1918 m. savaitraštis „Ukininkas“ š. m. numeru 46 (859) pradėjo dvidešimtuosius metus. „Ukininkas“ yra vienas iš populiariausių ūkininkų laikraščių, plačiai skaitomas visoje Lietuvoje, o ypač Zanavykų krašte. „Ukininko“ redaktorius yra J. Matijošaitis. Laikraščio sukaktis, kaip teko patirti, bus paminėta jau 1938 metais.

MIRĖ 5424 KŪDIKIAI

Šiemet per pirmus 9 mėnesius mirė 5424 kūdikiai iki 1 metų. Jie sudarė 12,6 proc. visų gimusių tuose mėnesiuose. 1936 m. per 9 mėn. mirė 6226 kūdikiai, o 1935—5381.

I PRANCUZIJA EKSPORTUOS ARKLIAIENA

Zydų spauda rašo, kad „Maistas“ rengiasi pradėti eksportuoti į Prancūziją arklų mėšą ir arklienos konservus.

MIRĖ SUŠAUDYTOJO GENEROLO BROLIS

Užpaluose mirė buv. rusų generolo lietuvio Uborevičiaus brolis. Gen. Uborevičiaus sušaudymas į taip paveldė, kad širdies liga kiek pasirgęs mirė. Jis Užpaluose buvo felčeriš.

TYRINĖJAMOS LIETUVOS UPĖS

Gerinant ir plečiant vandens kelių susisiekimą, jau ištirta apie 350 km. upių vagų, nuo Petrašiūnų ligi demarklinijos padarytos topografinės Nemuno nuotraukos. Taip ištirta Neris ligi demarklinijos, o Sventoji nuo žiočių ligi Ukmergės. Įvairiose upėse jau pastatyta per 60 matavimo stočių.

Daug dantų į ją sudilo,

Daug ragų sulūžo,

Bet nepardavė už milą

„Šviesa“ savo dūšią...

STASIUS BŪDAVAS

Dvieju Kūdikiu Angelas

čio Kūdikio. Angelo galva vėl nulinko, ir jis buvo kupinas milžiniško džiaugsmo. Džiaugsmo ir pagarbos.

O Pastogės oras vis buvo šaltas. Vėsuma glaudėsi prie Kūdikio, ir jis juto šaltį. Vėsuma buvo dar negailėstinė.

Angelo veidas palinko prie Kūdikio kūnelio ir sustingo. Iš Angelo burnosėjo karštas kvapas, ir jis šildė Gimusįjį. Tada Kūdikio žvilgį susiliejo su angelo akimis Kūdikis buvo linksmas. Kūdikis glostė jo veidą ir liepė dar žemiau į jį palinkti.

O angelas buvo laimingas ir vis stipriau šildė gimusįjį. Jis šildė jį ilgas vidunaktio valandas.

Pro pastogės atvaras liejosi giesmė. Giesmė turėjo aukštinis žodžius: Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė Žemėje geros valios žmonėms...

Ir Kūdikis klausė. Kūdikis suprato. Jo akys buvo gražios. Dangaus chorai džiugino mažutį Gyvybę,

ir jis buvo ramus. Kūdikis turėjo palaimintą šypseną lūpose...

Ir mielas sapnas neužilgo užskleidė jo akis...

O motinos širdis buvo pilna dangaus balsų, ir ji ilgoms valandoms palinko ant Kūdikio.

Tada angelas pasitraukė nuo Gimusiojo ir savo žvilganis paleido į aukštybes. Sparnai jį pakėlė virš pastogės. Angelas skubinosi į dangų su gražia Naujiena.

Angelas skrido, o jo lūpas purtino palaiminta šypseną.

Jis buvo jau skliautų nykumose. Tada jo žvilgį atsigrįžo į Betliejų, ir jis nostojo aukštybių rukuose. Jo akis palitė silpna švieselė iš Betliejaus priemiesčio. Angelą persunkė didelė mintis ir gailėstinumas. Jis staiga atsigrįžo ir vėl nusileido Betliejun. Jis prisikrido prie kitos lūšnos ir pažvelgė pro langą. Viduje buvo tik sulinkusi

motina ir lopėys. Lopėis ji jau nebejudino. Motinos kūnas virpėjo. Varginoji lūšna buvo pripildyta skaudaus kukčiojimo...

Angelas prisitartino prie lopėio ir nepastebėtas pažvelgė. Lopėis gulėjo kūdikis. Jo akys buvo pusiau priuvertos ir merdėjančios. Kūdikis nejudėjo ir vis dangiškai blanko, gelto. Jo gyvybė geso: mažėjo... Motina vėl buvo sudrebinta staigių ir baisių kukčiojimų. Ji pagriebė iš lopėio pageltusį kūnelį ir visomis jėgomis jį prispaudė prie lūpų. Ji tarė gražiausias ir grandžiausias žodžius. Ji merdėjanti kūdikio veidelį aptvindė karštais ašarų lašeliais...

O kūdikis geso...

Kūdikis dar suvirpėjo ir užgeso... Motina pasvirto ant lopėio krašto ir susijungė su kūdikio lavonėliu. Motinos veidas dregė karščiui, o kūdikį supo mirties vėsuma. Kūdikis šalo ir stingo. Motina jau nieko nebetarė...

Angelas prisitartino prie kūdikio ir žemai pasilenkė. Jis matė geltoną lavonėlį. Paskui jis išsitiesė ir pakilo virš lūšnos. Jis skrido į skliautus pranešti gražią Naujieną apie Gimusįjį ir nešė baltutę kūdikio sielą prie Dievo kojų...

O motina spaudė negyvą kūnelį.

Pats pasirašiau mirties sprendimą

sako savo laiske Stalinui rusu diplomatas Barminas, atsisakydamas grįžti Rusijon

P a r y ž i u s. Rusijos pasiuntinys Graikijai, Aleksandras Barminas, gavęs įsakymą grįžti į savo kraštą, atsisakė paklausti savo vyrišybės ir nuvyko į Paryžių. Žinant dabartinę Rusijos padėtį, toks pasiuntinio pastelgimas aiškus ir be paaiškinimo. Barminas bijojo suilaukti tokio pat likimo, kaip kiti rusų diplomatai, kurie atšaukti į Maskvą, kažkur paslaptinai dingdavo. Vykdamas į Paryžių p. Barminas pasiuntė Stalinui laiską, kuriame paaiškina savo nepaklusnumo priežastis.

Duodame čia keletą iš to laiško ištraukų, paskelbtų prancūzų laikraštyje „Le Petit Parisien“.

„Apleisdamas valdžios tarnybos pareigas — rašo Barminas — žmoniškumo vardu, griežčiausiai protestuoju prieš nusikaltimus, kurie kasdien vyksta Rusijoje“.

Aprašęs savo 19 metų diplomatinės tarnybos eigą ir nuopelnus savo kraštui, štai kaip atsiliepija apie dabartinę tvarką:

„Paskutiniai įvykiai Maskvoje kelia man pasibaisėjimo ir pykčio jausmą. Negalėjau įsivaizduoti, kad rusų revoliucijos šėtai galėtų praktikuoti tokius nusikaltimus. Prisiiršęs prie darbo klasės ir pasitikėdamas savo vyriausybe, ilgą laiką netikėjau į kritimolinius kaltinimus, daromus liaudies vadams. Bet paskutiniai įvykiai, kuriuos sužinojau iš visiška patikimų asmenų, išskleidė mano iliuzijas. Tie, kurie kalba apie komunistų partijos „valymą“, tikrenybeje stengiasi padėti rusų liaudžiai kankynių ir vergijos pančius.“

Pats nuėmęs, kalbėjimas buvo padėti seni komunistų partijos veikėjai, mano šėtai ir draubai: ex-ambasadorius ir užsienams komisaras, Kasklinskis; kultūrinių reikalų sąsitarimo su užsienių valstybėmis pirmininkas, Aroseff; ex-komisaras ir Angoros ambasadorius,

Karakhan; ambasadorius, Yurevoff; generalinis raudonosios armijos ex-komisaras, Altava; vice-komisaras prekybai su užsieniais, su kuriuo turėjau garbės įvairiose arityse bendradarbiuoti per paskutinius 20 metų; Užsienių Reikalų Ministerijos direktorius Zuckermann; Feghner, Ostrowsky; — enį draugai iš karo akademijos laiku, generolas Guicker Schmidt ir Sawitzky; pagaliau, ambasadoriai Karasky, Bogo, Moloff, Rosenberg ir Bronowsky.

Manau, kad ir tuos draugus, kurie dar eina pareigas įvairiuose Europos, Azijos ir Afrikos kraštuose, laukia tas pat likimas. Šiandien jie visi atsistoje prieš žiaurią dilemą: grįžti į savo kraštą ir būti sušaudytiems, arba atsisakyti karjeros ir laukti kol užmuš slapti Stalino agentai, kurie vėliai kiekvieną mūsų diplomatų žingsnį užsieniuose.

Pasitikti Stalino valdžios tarnyboje, reikiama pasiminti atsakomybę už nusikaltimus prieš savo kraštą ir tautą. Tai reikiama išduoti socializmą, kuriam pašvenčiau visą savo gyvenimą.

Diplomatinę tarnybą palieku klausydamas tik savo sąžinės balsu, labai gerai žinodamas šio žygio pavojingumą. Pats sau pasirašiau mirties sprendimą, bet vis tiek, nukščiau ar vėliau, žmogudžių nebečiau išvengs. Visuomet elgiausi tiesiai, nebedrūmas kad galū būti užmuštas.

Užsienių reikalų komisariui Maskvoje pasiūčiau rašti, atsisakydamas diplomatinės ir neliečiamybės teisiu. Nuo šiol esu tik paprastas pabėgėlis, važiungos šalies įstatymu saugomas. Elgiuosei pagal savo sąžinę ir toliau pasilikdamas ištikimu tavo senoms idėjoms ir įsitikinimams.

Manau, kad mano balsas prisidės prie visosios opinijos susidarymo apie valdžią, kuri paneigė socializmą ir žmoniškumą“.

Kiek nužudyta kunigų Sovietu Rusijoje ir Ispanijoje

Patys Sovietu šaltiniai praneša, kad ligi 1936 m. vidurio Sovietų Rusijoje buvo likviduota 42.800 kunigų. Dalis jų buvo sušaudyti, dalis sėdi kalėjimuose, o dalis ištremti į tolimąją šiaurę ir ten dirba priverstinuosius darbus koncentracijų stovyklose. 1917 metais Rusijoje buvo 8 vysk. ir 810

katalikų kunigų, o šiandien iš viso tėra laisvų 10. Iš buvusių 200 evangelikų kunigų beliko 4. 1936 metais buvo teismo pasmerkti 800 kunigų, iš kurių 102 buvo sušaudyti. Vatikano surinktomis žiniomis Ispanijoje per 1936-37 metus raudonėjei nužudė 16.057 kunigus ir 11 vyskupų.

Neturi pinigų? Reikia gero kostiumo?

Tad nieko nelaukdamas kreipkis siūvyklon

“VILNIUS”

PRAÇA JULIO MESQUITA, 60 (prie AV. SÃO JOÃO)

Kur pasisiudinsi geriausios modzingos eilutę mokėdamas į mėnesį po 20\$000. O taip pat čia gausi neperšlampamą apsiaustą (capa) tokiomis pat sąlygomis. Galima kreiptis ir RUA DA MOCCA Nr. 561, Tel. 9-4992.

Bedievių kampanija prieš Kalėdų šventes

Sovietų Rusijos bedievių sąjungos vadovybė įšleido visiemis sklytama įsakymą nuo š. m. lapkričio 15 d. ligi 1938 m. sausio 9 d. vesti propagandą prieš Kristaus gimimo, Naujų Metų ir kitas religines šventes. Štai kampanijai įsakoma mobilizuoti visas bedievių jėgas. Propaganda bus vedama mitingais, per kiną, spauda, radio ir t. t. Bedieviai per Kalėdų šventes organizuos savo „šventes“, kuriose eglutės bus papuoštos piurtova ir kūju. Šiose „šventėse“ kolektyviškai dalyvaus raudonoji armija ir komsozolcai. Ryšium su šia bedievių kampanija Sovietų Rusijoje uždrausta parduavinėti, Kalėdų eglutes.

UŽDRAUDĖ SUBERTO “AVE-MARIA”

Sovietų Rusijos meno ir teatrų vadovybė uždraudė kaip meno kūrinį teatruose ar kitose viešose vietose groti garsojį Suberto kūrinį „Ave Maria“. Kipa rašo, kad tai pirmasis bandymas „meną apvalyti nuo religinės įtakos“.

GPU KOVOJA SU KRYŽIUMI

Kipa rašo, kad Maskvos ir Lenino grado riuose GPU agentai pastebėjo, kad atvažiuoja iš kaimų ūkininkai po drabužiais dėvi kryželjus. Kad kryžlius iš kaimo, kuriame jis po senovei liko gerbiamas, negrįžti atgal į miestą, GPU įsakė tokius ūkininkus, kurie nebijoja kryžalius, suimti. Esą tik vienas

HAECKELIO ASISTENTAS ATRADO TIKRAJĮ KELIĄ

Neseniai mirė pasaulinio garso mokslininkas, Glazgovo universiteto embriologijos profesorius dr. Normanas Macclarenas. Jo specialybė buvo biologija. Savo laiku jis buvo Teodoro Haeckelio, „pasaulio raišlės“ ir monizmo kūrėjo asistentas, paskum dirbo jų gelmių biologijos stoty Neapoly. Mokslo draugijos pavestus jis atliko dvi keliones po Alaską iš savo tyrinėjimais plačiai išgarsėjo motalo pasauly. Per 3 mėnesius prieš mirtį prof. Macclarenas grįžo į Kat. Bažnyčią.

P.GUS IR SAZINGAS DARBAS LIETUVIŲ A. NIZEVICIAUS SIŪVYKLOJ Marijampolė

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visomet palaikykite lietuvius!

Pranešimas

Sveikiausias gėrimas yra grynas šaltinio vanduo. Kas vandeniu nepasitenkina dėl kurių nors priežasčių ir ne gali apsieiti be svaiginamų gėrimų, tai šiuo atveju kiekvieno lietuvio pareiga

PACIAM PIRKTI IR KITIEMS PATARTI TIK PREMIJUOTOS MEDALIAIS LIETUVOJE, IR CIA, BRAZILJOJE, DIDELĖS GARBĖS DIPLOMU APDOVANOTOS DISTILARIJA „VILNIUS“ LTDA. PRODUKTUS. Ir štai dėl ko:

1. PREMIJUOTA DISTILARIJA „VILNIUS“ LTDA. yra grynai Lietuvos jmonė. O šieivijoje kiekvieno lietuvio pareiga net pirmoje eilėje palaikyti savuosius gaminius.

Pirkite Radijo

Parduodame naujausių tipų ir geriausių firmų, kaip „Cassique“, „Belmont“, „Zenit“, „Philips“ ir kitų ilgam išimokėjimui. Kadangi daugeli pirkdami radius, nuperka senus, o sumoka pinigus kaip už naują, tad kad nepaklūti ant tokių pardavėjų, visomet kreipkitės pas savo tautietį J. Juodgudį, Rua Padre Raposo Nr. 156, kuris duoda išnėginimui kelioms dienomis. Išmėgine, tada įvertinkite prekę.

2. PREMIJUOTOS DISTILARIJOS

„VILNIUS“ LTDA. produktai yra sveikiausiai pagaminti iš Brazilijos valstybės atatnkamos įstaigos, pasiričiausias analizo daviniais, išskyrė iš daugelio didelių ir tarntingų distilarijų, palyginti, mažai ir užemumą lietuvų

DISTILARIJA „VILNIUS“ LT. IR APDOVANOJO JA DIDELĖS GARBĖS DIPLOMU, kuris yra neunperkamas už jokus pinigus.

Toks didelis lietuvų jmonės atsižymėjimas suteikia garbę ir visai mūsų lietuvų kolonijai, nes Brazilijos vyriausybės sveikatos įstaigos žino, kas vertas yra tokio pasitikėjimo.

Brazilijos valdžios sveikatos įstaigų apdovanojimas Distilarija „Vilnius“ Ltda. garbingas pažymėjimas, rodo, kad tos jmonės gaminiai — visokių rūšių gėrimai — yra sveikiausi ir skaniausi. Dėl to, Distilarija „Vilnius“ Ltda. gėrimai turi užkariavę plačiausią rinką didesniuose Brazilijos centruose. Premiuruota DISTILARIJA „VILNIUS“ Ltda. iš Rua Ubaldino do Amaral, 200 (66) persikėlė į Chacara „Vilnius“.

RUA CORONEL JOSÉ MEIRELLES, 27 (PENHA) SÃO PAULO MIESTE.

Jau laikas užsiprenumeruoti “ŠVIESA” 1938 metams.

KAS SKAITO SPAUDA VEJU NEGAUDOM!

LIETUVIAI! Visi kai vienas skaitykite „SVIESA“

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit „Sviesa“.

„Sviesa“ yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

„Sviesa“ gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargantiniams ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Sviesa“ lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsirėiškiūnus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoje: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoje: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a: Iš provincijos pirtgus siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chipiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOVS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šiokeidieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmdieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI- NIU LIGU. Greitas ir radikalus gydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠCAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmdieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkīn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, Žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. n ē: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMATIZMO aistro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4176.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kaupo.

3. Bom Retiro — p. Lauzio krautuvėj [Rua Aymorės ir ant kaupo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].

4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.

5. P. Menkaicio krautuvėj — S. Anna.

6. Pas laikračių platintojus ir
7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleas ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“

GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA.

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygų galima gauti skaityti šia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmdieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį moka po 500 reisų, nenariai kas mėnuo po 1 milreisą ir 5 milr. užstato. Surinkti pinigai skiriama knygų aptaisymui ir naujų knygų pirkimui

J. STANKŪNAS.

D ě m e s i o !

Kas nori mokytis plauk skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, teiskreipia į chorvedį J. Stankūna, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priimanamos visiems. Atsilankykite — įsi tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kuriuo laiku.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmdieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 22 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priėmimas: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 189 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Vargo ir kūrybos keliais

Pirmąją Kalėdų dieną Bendruomenės choras giedos muziko J. Stankūno parašytas šv. Jeronimo garbei mišias. Tai yra labai žymus įvykis ne tik mūsų kolonijos religiniam gyvenime, bet ir stambus įnašas į Lietuvos meną bendrai. Mes didžiuojames žmogumi, kuris per vargą ir atkaklų darbą pralaužė labai kietą savo dalią ir nenuilstamai kopia vis aukščiau. Tai gali būti graži pavyzdžių kiekvienam. Apie save p. J. Stankūnas papasakojo tokių žinių:

Gimęs 1906 m. Velinų įžakarese Griškabūdžio miestelio (Suvalkijoje) grytelinuko Kuro šeimoje. Per visus 30 metų buvęs tik amžinas grūdimasis su vargu ir neturtu. Piemėns botagas, oerno zagrė, pikto dėdės diržas ir juoda pluta dar ir dabar labai gyvos savokos jo atmintyje. Iki 6 m. gyvenęs Anglijoje; atėjusena sryt karius, lietuvių bažnyčia ir vaikų darželį. 1913 m. grįžo vėl Lietuvon, nes tėvai liovėsi 7 metų berniuku rūpinęsi ir jo išsižadėjo. Dėl to ir pavardė iš Kuro pakeista į Stankūno. Gyveno pas dėdę ūkininką. Gauė deklasias, o žiemos metų lankė už 4 kl. mokyklą. Jau tada ėmė reikėtis muzikon palinkimas. Už 2 kapelkas dainuodavo vyram «Pėdėd» ar «Zydą», o kamuo smuikininkui, kokiu jo dėdė buvo, vestuvėse «priturindavęs» smuiku, gi Bagotosios bažnyčioj spoksodavęs į vargonus ir klusydavęs, anot jo «maršų». Dėdė padirbęs smuika, deja, juo kartą «pagrejus» degloji. Žinoma, paskui buvo susitikimas su dėde, kurį ir dabar gyvai atsimena. Gal dėl to ir smuiku niekad daugiau negrojo... O jau tada mokėjęs pasmuikuoti «Dėdienukė iš Daukių» ir kit.

Kad J. Stankūnas neliko eilintu kamuo bernu, dėkingas nevienu geros sirdies žmogui, jau tuo ar kitu būdu padėjusiam: tetai Marijonai Kurytei,

kuri jį kaip tikrą sūnų priglaudusi ir mokyklos toliau leidusi; kun. Krokininkui, kurio klebonijoje atostogas leidęs; tačiau ypač dėkingas tėvui Jeronimui Pečkaičiui, veltui jį pranciškonų gimnazijon priėmusį ir bendrabutyje su kitais tokiais pat vargšais našlaičiais, kaip ir jis, apgyvendinąs; Vilka viškio kunigų seminarijos profesoriui Bartkui, suteikusiam vietą seminarijoje ir mokiuiam gimnazijos kurso toliau Paskui tetos rūpestu paduodamas pas varg. P. Ambrasą vargoninkaut mokyti. Mokslas sekasi ir po 8 mėnesių pirmą kartą groja suma. 1924 m. Juozas jau Viškio-Rūdos vargoninkas. Atsilepia ir tėvai, tačiau Stankūnas atsisako vykti į Rusiją (mėtina gyvena Rus jo), 1928 m. įstoja į Kauno konservatorią. Bando visokį amatą, kad kaip nors užsidirbtų duonos ir galėtų mokytis: jis ir zakristijonas ir vargoninkas, ir pasiuntinys, ir sargas, ir kino pianistas (Alytuje pas Sulmaną). Paskui vėl vargoninkas, chorų vedėjas. 1931 m. atvažiuoja Brazilijon. Čia jo veikla visiems jau žinoma. Tiek pažymėsim, kad mūsų kolonija dėl viešų muzikos meno pasirodymų, ypač dainos, kitų išievių tarpe visą laiką pirmavo. Tai grynai muz. J. Stankūno nuopelnas.

Iki šiol yra sukūręs 17 dalykų, kurių paskutinis šv. Jeronimo garbei mišios 4 balsams tėvui Jeronimui Pečkaičiui atminti.)

Baigęs pas Italiją Benediktį specialiąją harmoniją, dabar studijuoja kontrpunktą fugą, sonatą ir orkestraciją S. Paulo konservatorijoje. Daug skaito ir apie Folklore Musical Brasileiro.

Kompozitoriai J. Stankūnui linknie gražiausios klotes ir gausios pūties muzikos meno laukuos!

Šali būt drabužiai gražūs:
Silkas, gelumbė, satina —
Bet, be laikraščio, panašūs
Jūs vistiek į abiešią!

NAUDOKITĖS PROGA!

VILLA LUCIA

(Bairo Villa Prudente) tarp Villa Zelinos ir Villa Bellos jau pradėdamas parduotinas žemės sklypų ILGAM ISSIMOKĖJIMUI, be palūkanų. Suteikjama MEDZIAGOS IR STATYBŲ. Raštinė vietoje.

Pamaldos

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PAMALDOS
Villa Zelinoj lietuvių bažnyčioj
Kūšėjų naktį, nuo 11 ligi 12 val.
ŠVENČIAUSIO SAKRAMENTO
ADORACIJA.

Sv. Mišios bus:

12 val. nakties (Bernelių mišios).
9 val. ryto mišios.
Suma 11 val.

Villa Anastazijos lietuviams pamaldos 7 val. ryto.

šv. Antano do Pary bažnyčioj Suma 11 val.

Išpandų bus klausoma Villa Zelinoj Adoracijų metų, Villa Anastazijos prieš pamaldas ir šv. Antano do Pary bažnyčioj prieš sumą.

ANTRA DIENA KALĖDŲ

Villa Zelinoj nuo 7 val. ryto išpažintis einantiems prieš pirmes Komunijos.

9 val. ryto šv. Mišios.
11 val. suma.

šv. Antano do Pary bažnyčioj suma — 11 val.

Evangelija Pirmajai Kalėdų dienų

šv. Luko 2, 1 — 14.

Anomis dienomis atsitiko, kad išėjo ciesoriaus Augusto paliepimas surašyti visą pasaulį. Tas pirmas surašymas buvo padarytas Sirijos valdovo Kirino. Ir visi ėjo įsirašydinti. Kiekvienas į savo miestą. Tai ir Juozupas. Kadangi jis buvo iš Dovydo namų ir giminės, ėjo iš Galilėjos iš Nazareto miesto, į Judėją, į Dovydo miestą, kuris vadinamas Betlejeus, kad įrašydintų drauge su pažadėta sau moterimi Marija, kuri buvo neščia. Atsitiko, kad juodviem tenai esant, atėjo jai metas gludyti: ir jį pagimdė pirmagynį savo sūnų, suvystė jį vystykiais ir pakuldė jį prakarte, nes jiems nebuvo vietos užieigoje.

Toje pačioje šalyje buvo plemenų, kurie budėjo ir sergėjo per naktį savo bandą. Štai Viešpaties Angelas atsiletojo prie jų, ir Dievo skaistumas apviešė juos. Jie labai nusigando; bet angelas jiems tarė: Nebijokite, nes štai aš jums skelbiu didelį džiaugsmą, kurs bus visai tautai, kad šiandien jums gimė Dovydo mīstė Išganytojas, kurs yra Kristus Viešpats. Ir tas bus Jums ženklas: rasite kūdikį suvystytą vystyklais ir paguldytą prakarte. Urai atsi-rado prieš angelo daugybė dangiškosios kariuomenės, kurie garbiuo Dievą ir sakė: Garbė Dievui aukštybėje ir žeme je ramybė geros valios žmonėms.

TIKYBOS, TAUTOS REIKALAI —
"SVIESOS" DU TIESIAUSI KELIAI!

Kas isirašė Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centran nariais?

(Tasa)

- Jonas Nastavičius
- Jonas Velocka
- Ignas Sileika
- Monika Sileikienė
- Teofilus Katinas
- Mikolas Citavičius
- Juozas Sabalauškas
- Julius Ligelka
- Marija Ligeikienė
- Floras Janulevičius
- Juozas Kirilauškas
- Marija Kirilauškienė
- Konstancija Kirilauškienė
- Kostas Sukys
- Julija Sukiene
- Jonas Sukys
- Stasys Sukys
- Pranas Bielskis
- Elena Karvelytė
- Kazys Petukauskas
- Juozas Juozapavičius
- Juozas Zarnauskas
- Petras Sviras
- Jonas Zalieska
- Jonas Balčiūnas
- Ludvikas Zarnauskas
- Ignas Zarnauskas
- Juozas Gudinskas
- Pranas Remeikis
- Marija Remeikienė
- Marijona Gudinskienė
- Jonas Gudelevičius
- Juozas Vasiliauskas
- Ona Graibienė
- Juozas Urbonas
- Elena Urbonienė
- Juozas Bludzius
- Elena Banderavičienė
- Anastazijus Zavicas
- Aleksas Jankauskas
- (B. d.)

Pranešimas

Kolnijos Kapelionas praneša, kad įvairiais reikalais galima kreiptis šio kiadieniais ryte ligi 9 val., o vakarais nuo 9 ligi 10 val. Villa Zelinoj Rua Sete 58 nr.

DIDELĖ NAUJIENA

Jau išėjo iš spaudos Brazilijos Lietuvių Kalendorjus 1938 metams, vje vintėlė Brazilijoje laida Aleksandro Bumblio. Dar tokių kalendoriaus Brazilijos lietuviai neturėjo: didelis, gražus idomus ir pigus. Kalendoriuje yra labai naudingų straipsnių ir informacijų. Daug rašoma apie vėneros ligas, kaip jomis užsikrečiama, ir kaip nuo jų reikia apsisaugoti. Kiekvienas lietuvis turi įsigyti šitą kalendorių, nes jis ne tik naudingas, bet ir labai pigus, tik 2\$000, provincijoj su persiuntimu 2\$500. Kalendorius gaunamas Luz stotyje ir pas atskirus platintojus, o taip pat «Ajo» redakcijoj ir pas Biliūna rua Caninde, 539. Išskirus Luz stotj, kitose laikračių pardavimo kioskose kalendorius ne parduodamas. Provincijos lietuviui norėdami įsirašyti kalendorių, siūnčia pinigams ALEKSANDRAS BUMBLIS, AVENIDA DO ESTADO, 12, (antiga rua Tibirica), São Paulo.

Parduodamas kampinis sklypas ant

Alto da Mooca prie pat Rua da Mooca ir prie alkėtės. Tik dėl gero biznio. Geras susisiekimas su autobuso linija Villa Birtocca. Ir neoli nuo bondės. Sklypas parduodamas del skubaus išvažiavimo ir geromis sąlygomis. Galima kreiptis kiekvieną dieną Rua da Mooca 509 išskyrus sėkmadienius, ir Rua Caninde 539.

LIETUVIAI KATALIKAI

Skaitykite ir platinkite didžiausį Brazilijos katalikų laikraštį "LEGIONARIO"

Jis yra savaltinis. Bet didelio formato ir įdomaus turinio. Metams Prenumerato kaina 15\$000. Pinigus galima siųsti šiuo adresu: «O Legionario» Rua Immaculada Conceição, 59. Caixa Postal 3471. Telephone 5-1536.

Lietuviai katalikai norintieji užsisakyti per «Sviesos» redakciją gali kreiptis kiekvieną dieną pas rinkėją Rua da Mooca 309.

Galima įsirašyti B.L.O. Centran siose vietose:

- laikinoje patalpoje nuo 5 iki 7 val. kasdien ir sėkmadieniais nuo 9 iki 11 val. Rua da Mooca, 309;
  - MOKOJ: pas valdybos reikalų vedėją J. Juodgudį — R. Padre Raposo 156;
  - BOM RETIRO: Pas valdybos sekretorių A. Varžą, R. Prates, 494; ir pas Jona Butauską — rua Italianos 696.
  - CANINDÉ: Pas valdybos liaditninką J. Skorupskį, R. Canindé, 48;
  - PARY: Pas valdybos vice-pirmininką P. Moncevičių, R. Cazemiro de Abreu, 12;
  - V. ZELINA ir V. BELLA: pas valdybos pirmininką kun. P. Ragaižinską, Rua 7 nr. 58;
  - VILLA ANASTACIO: pas M. Kirilaušką, rua Cayapos, 13.
- Įsirašęs asmuo Centran turi reikalauti įsirašymo kvitą su Centro antpaudu. Įsirašyti galima tik pas aukščiau išvardintus asmenis. Kas rašinėją narius ir neįsideda kvitų, tie nėra įgaliojami darbu.
- B. L. O. C. Valdyba.